

Förbandsrapport: Amfibieregementet (Amf 1) Berga

Rapportens syfte

Efter Plikträdet besök på Amf 1 Berga den 7 augusti 2019 redovisas här de intryck som gavs vid besöket.

Det finns två anledningar till att Plikträdet skriver rapporter. För det första underlättar en rapport att minnas alla intryck från de förband som besökts och skapar även underlag för Plikträdet stora slutrapport. Den andra anledningen är att Plikträdet kan erbjuda feedback till det förband som besökts.

Om ni hittar något i denna rapport som är felaktigt eller illa underbyggt går det bra att ta kontakt med Joel Kihlbert i Plikträdet. Detta görs lättast genom att skicka ett mejl till joel.kihlbert@pliktradet.se. Det går också att ringa på 070-848 61 84.

Om Plikträdet

Plikträdet är det centrala medinflytandeorganet för totalförsvarspliktiga under grundutbildning. Rådet består av fem före detta värnpliktiga, där ledamöterna väljs vid den årliga Värnpliktskongressen. Plikträdet företräder på nationell nivå samtliga värnpliktiga i Sverige och bedriver intresse- och rättighetsbevakning för deras räkning. Förbandsbesök är en viktig del i Plikträdet löpande verksamhet.

Om rapporten

Plikträdet tillser att detta dokument går ut till LMA/rekrythandläggare, förbandschef eller motsvarande funktion samt förtroendevalda värnpliktiga på relevant förband. LMA ansvarar i sin tur för att vidarebefordra rapporten till relevanta funktioner på förbandet och de Plikträdet träffat under sitt besök samt till berört soldathem. Från och med att Plikträdet skickat ut rapporten har förbandet två veckor att återkoppla på dess innehåll. Därefter gör rapporten publik genom att skickas ut brett inom Försvarsmakten, andra totalförsvarsmyndigheter, riksdagens försvarsutskott, regeringskansli och media.

Innehållsförteckning

Inledning	3
Utbildning	3
Arbetsmiljö och säkerhet	3
Medinflytande	4
Information och mönstring	5
Övrigt	5
Avslutning.....	6

Inledning

Pliktrådet besökte Amf 1 Berga under vecka 32, där vi bland annat träffade värnpliktiga, kompaniledningen, chefläkaren på Försvarshälsan samt ställföreträdande förbandschef.

Detta har hjälpt Pliktrådet att skapa sig en bild av den grundutbildning som genomförs på förbandet samt att se hur stämningen är på förbandet.

Utbildning

Besöket ägde rum omkring den andra utbildningsveckan, vilket innebar att alla värnpliktiga var relativt nya. Pliktrådet ser positivt på grundutbildningen som genomförs på Berga.

Ställföreträdande regementschef var tydlig med att vilja förmedla att gemenskap och ”Tillsammans” som värdeord ska prägla förbandet. Detta menar han skapar en närmare relation mellan de värnpliktiga och befälen och enligt honom skapas tydligare och naturligare gränser mellan ”elever” och ”instruktörer”.

Amf 1 Berga hade 200 inskrivna värnpliktiga i år, men hade redan innan inryck ett avbrott, på grund av fysisk skada mellan mönstring och inryck. Under Pliktrådets besök var det 196 värnpliktiga kvar. Bland de övriga tre fallen av avbrott berodde ytterligare ett på en tidigare fysisk skada. De andra två fallen hade psykiska orsaker, som också misstänks kunna härledas till innan inryck.

Utbildningskompaniets befälslag utökades nyligen rejält med tolv nya fänrikar. Detta har bidragit till att kompanichefen känner sig bekväm med antalet befäl som finns till förfogande för grundutbildningen. Det nämndes även att det inte brukar råda befälsbrist på Amf 1 eftersom förbandet uppges vara attraktivt på så vis att många söker sig till det.

Arbetsmiljö och säkerhet

På Amf 1 arbetar man flitigt med belastningstrappan. Detta då man har en krigsuppgift som innebär att bära tungt och gå långt. Om belastningstrappan inte hanteras på ett korrekt sätt går människor sönder. Därför har förbandet tagit fram en belastningsplan som både styr över när de värnpliktiga ska träna samt vad som ska tränas. Den styr även en gradvis ökning över hur mycket utrustning den värnpliktige får ha med sig.

På Amf 1 har Känga 90 slutat att användas som standardkänga och istället ersatts med Känga 08. Enligt kompanichefen Fällman har man gjort detta på grund av att Känga 08 har bättre stöd och dämpning för foten. Dock påtalas problem även med denna känga. Till exempel tar det längre tid för Känga 08 att bli torr jämfört med Känga 90, vilket är problematiskt för den som löser amfibiska uppgifter.

Under Pliktrådets besök noterade vi att det fanns värnpliktiga från robotplutonerna som under ett träningspass bar mer utrustning än de andra plutonerna. Det följde en hel del skador i samband med detta. De värnpliktiga berättade även att ett pass som skulle ha varit ett vanligt löpningspass och skulle ligga runt Puls 2, blev ett löpningspass med fullständig utrustning där man hamnade på Puls 4. Detta är ett avsteg från belastningsplanen, då man inte ska använda full utrustning under andra och tredje utbildningsveckan.

Regementet är i processen att skaffa en ny psykolog, då man saknat en på grund av uppsägning. Man nyttjade Livgardets psykolog i överlappningsperioden och detta anses ha fungerat.

Eftersom ett väldigt hett ämne under Värnpliktskongressen var psykisk ohälsa undrade Pliktrådet hur regementet arbetar med detta. Exempelvis frågade vi om det finns någon utbildning för befäl kring hantering av, och för att upptäcka, psykisk ohälsa. Vi fick svaret att det inte genomförs någon utbildning men att detta låter intressant; det kan vara värt att se över om det behöver ges till befälen och kanske till förtroendevalda.

Av ställföreträdande regementschef och Försvarshälsan var beskedet att man nyttjar regementspastorn som en mellanhand, mellan sin plutonschef och psykolog. De ser plutonschefsamtal som något som skulle kunna hjälpa till att förebygga ett behov av att behöva gå och prata med en psykolog. Vi diskuterade då om det finns något stigma på regementet kring uppsökningen av framförallt psykisk, men även fysisk, vård. Enligt ställföreträdande regementschef upplevs det inte finnas något stigma, såsom det var förr, och Försvarshälsan håller helt med.

Medinflytande

Enligt Värnpliktrådets tidigare rapporter var inte medinflytandet fram till 2010 inte taget på så stort allvar av instruktörerna ute på plutonerna. Detta var inte något som Pliktrådet kunde märka av under detta besök. Kompaniledningen verkade mycket pålästa och hade, vad Pliktrådet kunde uppfatta, ett intresse av att det skulle bli bra då vi, som tidigare konstaterat, blir bättre ”tillsammans”.

De nya befälen får dock ingen utbildning i medinflytandets struktur och syfte, vilket Pliktrådet anser vara något som behöver kompletteras.

Pliktrådet känner sig emellertid trygga i att det tidigt i de värnpliktigas utbildning på Amf 1 ges information om de olika förtroendeuppdragen (förtroendeperson, skyddsombud, respektive NOAK), vilket är nyttigt inför valen så att alla är medvetna om sina uppdrag.

Information och mönstring

Enligt Amfibieregementet är relationen mellan dem och TRM fungerande, men det nämns att det finns förbättringspunkter. Ett problem på Amf 1 är att man inte lyckas rekrytera så många kvinnor till förbandet som önskas. Man trodde att detta generellt beror på att inte så många kvinnor når upp till mönstringskraven. Detta har man dock börjat undersöka, och det tycks vara ett problem med kravställningen, då man tagit in ett fåtal kvinnor som inte nådde de egentliga kraven men var väldigt nära. Då fick man istället ett fokus mot att bygga upp soldater under de 9–10 månader som de genomför sin utbildning, istället för att det ska komma färdigtränade soldater till inryck.

Pliktrådet upptäckte att man blir informerad på TRM om att man ska rycka in som ”amfibiesoldat”, utan att riktigt veta vilken befattning man kommer att bli tilldelad. Enligt ställföreträdande regementschef är detta inget problem, utan individerna är där för att fylla krigsförbandets behov och det är svårt att från början ”pricka rätt” kring vem som är mest lämpad för varje befattning. Kompaniledningen däremot tycker att detta inte är hållbart. Detta kan göra att de inryckande får en felaktig bild av sin utbildning. Då finns en risk att de kommer att bli besvikna under utbildningen, vilket kan leda till sänkt motivation och minskat förtroende för Försvarsmakten. Något som i sin tur kan leda till att de värnpliktiga inte fortsätter sitt engagemang inom myndigheten.

Problematiken kring befattningarna uppmärksammades under informationshelgen några veckor innan inryck, då många värnpliktiga hade en felaktig bild av vad de skulle göra under kommande 9–10 månader. Pliktrådet ser det som ett problem att man som individ inte har något att säga till om gällande vad man ska utbildas emot, utan endast baserat på vad krigsförbandet önskar av en.

Övrigt

Informationshelgen var ett lyckat koncept, då det hjälpte att minska inryckstressen samt gavs tillfälle att dela ut kängorna som de värnpliktiga kunde gå in. Det gav även Försvarshälsan en möjlighet att informera om att de inryckande bör ta TBE-sprutan innan inryck och sedan inkomma med kvitton för ersättning.

Det är något vi i Pliktrådet vill uppmärksamma och kommer att driva vidare; möjligheten att TBE-, stelkramps- och kikhostevaccin erbjuds under utbildningen på samtliga regementen i Sverige.

Under dagen besökte vi även Marinhemmet inne på regementet. Marinhemmet ligger endast ett par minuter från kasernerna, vilket är fördelaktigt för de värnpliktiga. Där var stämningen välkomnande och lokalerna fräscha.

Under vårt besök var alla dagrum/pentryn under renovering och gick således inte att nyttja. Tack vare att Marinhemmet ligger så pass nära kan dock de värnpliktiga gå dit, om behov finns av ett dagutrymme.

Vi noterade också att kompaniet har en sopsorteringsstation i kasernen, vilket är bra.

Enligt tidigare besöksrapporter har det varit en väldigt hård jargong på regementet. Det var inget som vi uppmärksammade under vårt besök. Vi fick känslan av att man har arbetat med problemet, och att frivillighetstiden har gjort stor skillnad genom att generera en annan syn på utbildningen. De värnpliktiga uttryckte också att jargongen var mycket bättre än väntat och sa att det var skönt att inte ha en ”typisk kustjägare som skriker en rakt i ansiktet”.

Avslutning

Pliktrådet hoppas att vi med denna rapport har förmedlat våra intryck på ett konstruktivt sätt. Vi har förhoppningar om att ett bra och öppet klimat även fortsättningsvis ska prägla samarbetet mellan Pliktrådet och Amfibieregementet.

Tack för ett givande besök,

Joel Kihlbert

Lisa Holmqvist

Julia Hjertén

Ben Solimanaznavi

Malin Eidmann